

2023/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Yönetim Muhasebesi

5 Eylül 2023 Salı - 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!**
- [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
 - [2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
 - [3] Bu sınav 3 sorudan oluşmaktadır.
 - [4] Hesaplamlarda virgülüden sonra en fazla iki basamak kullanınız. (örneğin; 10,0444 yerine 10,04 gibi)

Sorular

Soru 1: Bir otelin gelecek yıl için öngördüğü oda doluluk oranları dönemler bazında aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Dönem	Doluluk Oranı (%)
Ocak-Mart	45
Nisan- Haziran	60
Temmuz-Eylül	90
Ekim-Aralık	55

Restoran geliri, bar geliri ve her biri oda başına farklı ücret ödeyen misafirlerden elde edilen konaklama geliri olmak üzere üç ana faaliyetten hasılat elde eden otel; gelecek yıla ilişkin hasılat öngörüsü olan 3.000.000 TL'nin %45'inin konaklamadan, %35'inin restorandan ve %20'sinin bardan geleceğini tahmin etmektedir.

Bahse konu üç ana faaliyete ilişkin brüt kar marjları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	Konaklama (%)	Restoran (%)	Bar (%)
Hasılat	100	100	100
Direkt işçilik giderleri	20	30	15
Hizmet ile ilgili diğer giderler	-	40	50
Direkt madde ve malzeme giderleri	10	10	5
Brüt kar	70	20	30

Gelecek yıla ait sabit giderlerin 565.000 TL olacağı tahminin edilmekte olup otelin sermayesi 7.000.000 TL'dir. Otel yönetimi, sermaye getirisini (karlılığını) artırmak için 2 farklı alternatif geliştirmiştir:

1.Alternatif: 2 gecelik tatil için geçerli bir kampanya olmak üzere gecelik fiyatı 25 TL olarak belirlemek. Teklifi kabul eden müşterilerin konaklama ücretinin %40'ı kadar restoranda, %20'si kadar da barda harcaması beklenmektedir.

2.Alternatif: Fiyatlara zam yapmak. Otel yönetimi, restoran fiyatlarının %10, bar fiyatlarının ise %5 artması durumunda bu gelir kalemlerinin satış hacimlerinde herhangi bir düşüş olmayacağına tahmin euntektedir. Bu alternatif dahilinde konaklama fiyatlarına da zam yapılması gerekmektedir.

İstenenler:

- Otelin yukarıdaki tablolarda sunulan mevcut öngörüler dahilinde vergi öncesi sermaye karlılığını hesaplayınız. **(10 Puan)**
- a şıkkında hesaplanan sermaye getirisinden (karlılığından) %4 daha fazla getiri (kar) elde etmek için ;
 - Misafir yoğunluğu yüksek olan Temmuz-Eylül dönemi hariç diğer üç dönem için birinci alternatifin seçildiği durumda, haftada kaç adet 2 gecelik tatil satılması gerektiğini hesaplayınız. **(10 Puan)**
 - İkinci alternatifin seçilmesi durumunda konaklama fiyatlarına yapılması gereken zam tutarını ve oranını hesaplayınız. **(10 Puan)**
- Otel yönetiminin her iki alternatif için karşılaşabileceği sorunları ve hangi alternatifin avantajlı olabileceğini gerekçesini de belirterek yazınız. **(5 Puan)**

SORU 2: Tek tür ürün üreten bir işletmenin dört haftalık üretim bütçesi aşağıdaki gibidir:

Üretim miktarı	240.000 adet
Üretim maliyeti	
Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri (DİMM Gid.)	336.000 kg; 4,10 TL/kg
Direkt İşçilik Gideri (D.İşçilik Gid.)	216.000 saat; 4,50 TL/saat
Değişken Genel Üretim Gideri (Değişken GÜG)	475.200 TL
Sabit Genel Üretim Gideri (Sabit GÜG)	1.521.600 TL

Değişken ve sabit genel üretim giderleri, önceden belirlenmiş direkt işçilik saatı oranında ürün maliyetlerine yüklenmektedir.

Dört haftalık dönemdeki fiili üretim 220.000 adet olup dönemdeki gerçekleştmelere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri (DİMM Gid.)	313.060 kg için 1.245.980 TL
Direkt İşçilik Gideri (D.İşçilik Gid.)	194.920 saat için 886.886 TL
Değişken Genel Üretim Gideri (Değişken GÜG)	433.700 TL
Sabit Genel Üretim Gideri (Sabit GÜG)	1.501.240 TL

İstenenler:

- Döneme ilişkin DİMM Fiyat ve Miktar Sapmalarını hesaplayınız, türlerini belirtiniz. **(10 Puan)**
- Döneme ilişkin D.İşçilik Ücret ve Zaman Sapmalarını hesaplayınız, türlerini belirtiniz. **(10 Puan)**
- Döneme ilişkin GÜG Sapmalarını üçlü sapma yöntemine göre hesaplayınız, türlerini belirtiniz. **(20 Puan)**

SORU 3: XYZ Ltd, Şti. aylık sabit talebi 4.000 adet olan bir ürün üretmektedir. XYZ Ltd, Şti. bu ürünü üretebilmek için tedarikcisinden tanesi 10 TL olan bir parça satın almaktadır. Parça, sipariş tarihinden 3 gün sonra işletmeye ulaşmaktadır. Sipariş maliyeti sipariş başına 0,60 TL olup elde tutma maliyeti yıllık %10'dur. (İhtiyaç duymanız halinde, işlemlerinizde 1 yılı 360 gün olarak alınınız.)

İstenenler:

- Ekonomik sipariş miktarı yöntemi uyarınca bir yılda kaç adet sipariş verilmelidir. **(10 Puan)**
- Parçanın yıllık toplam sipariş maliyetini ve yıllık toplam elde tutma maliyetini hesaplayınız. **(10 puan)**
- Güvenlik stokunun bulunmadığını ve mevcut stok seviyesinin 400 adet parça olduğunu varsayıarak bir sonraki siparişin ne zaman verilmesi gerektiğini hesaplayınız. **(5 Puan)**

2023/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Yönetim Muhasebesi
 5 Eylül 2023 Salı – 18.00 - 20.00

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 -

a-

	Hasılat	Brüt kar
Konaklama	1.350.000 (%45)	945.000 (%70)
Restoran	1.050.000 (%35)	210.000 (%20)
Bar	600.000 (%20)	180.000 (%30)
TOPLAM	3.000.000	1.335.000
(Sabit Maliyetler)		(565.000)
Vergi Öncesi Kar		770.000

Sermaye Getirisi (karlılığı): 770.000 TL / 7.000.000 TL x 100 = %11

b1-

gerekken ek kar: 7.000.000 TL x 0,04 = 280.000 TL

2-gecelik tatil durumunda:

	Satışlar	Brüt kar marjı (%)	Ek kazanç (TL)
Konaklama (25TL x 2)	50	70	35
Restoran (50TL x 0,40)	20	20	4
Bar (50 TL x 0,20)	10	30	3
TOPLAM			42

Ek kazanç için gerekken tatil satışı (adet): 280.000 TL / 42 = 6.667 adet

(1 yıl = 4 çeyrek; 4 çeyrek = 52 hafta; 3 çeyrek = 39 hafta)

Üç dönem boyunca haftalık tatil satışı: 6.667 adet / 39 hafta = 171 adet

b2-

Restorana yapılacak zamdan elde edilecek ek kazanç: 1.050.000 TL x 0,10 = 105.000 TL

Bara yapılacak zamdan elde edilecek ek kazanç : 600.000 TL x 0,05 = 30.000 TL

TOPLAM: 135.000 TL

Konaklamaya yapılması gereken zam: **145.000 TL** (280.000 TL – 135.000 TL)

Halihazırda konaklama hasılatı: 1.350.000 TL

Yapılması gereken zam: 145.000 TL

Yapılması gereken zam oranı = 145.000 TL / 1.350.000 TL = 0,1074 = **%10,74**

c-

1. alternatif seçerse 9 ay boyunca her hafta 171 ek müşteriye ihtiyaç duyacak ve sabit maliyetler artacaktır (recepşyon, bakım işçileri vb). ek olarak değişken maliyetlerin müşteri sayısına değil satış gelirine bağlı olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca indirim fırsatı, normal iş akışında satılan tatil sayısını da etkileyebilir.

2. alternatif seçerse zam, talebi düşürebilir. Bu alternatifte de değişken maliyetler satış hacmiyle orantılı varsayılmaktadır. Gecelik değişken maliyet sabit kalırsa hasılatın artmasıyla (zam) brüt kar marjı artar. Ama enflasyon, rakiplerin satış fiyatı göz ardı edilmektedir. 1. Alternatif için daha çok satış yapılması gereklidir. Talebin düşmeyeceği varsayıldığında 2.yi seçmek daha doğrudur.

Cevap 2-

a)

Gerçekleşen Fiyat = GF

Standart Fiyat= SF

Gerçekleşen Miktar=GM

Standart Miktar= SM

GF= 3,98 TL (1.245.980 TL / 313.060 kg)

SF= 4,10 TL

GM=313.060 kg

SM=308.000 kg (336.000 kg/240.000 adet=1,40 kg/adet) (1,40 kg/adet x 220.000 adet=308.000 kg)

Direkt İlk Madde ve Malzeme Fiyat Sapması = $(GF - SF) \times GM$

$$= (3,98 - 4,10) \times 313.060$$

= **37.567 TL (Olumlu Sapma)**

Direkt İlk Madde ve Malzeme Miktar Sapması = $(GM - SM) \times SF$

$$= (313.060 - 308.000) \times 4,10$$

= **20.746 TL (Olumsuz Sapma)**

b)

Gerçekleşen Ücret = GÜ

Standart Ücret= SÜ

Gerçekleşen Zaman=GZ

Standart Zaman= SZ

GÜ= 4,55 TL (886.886 TL/194.920 DİS)

SÜ= 4,50 TL

GZ= 194.920 saat

SZ= 198.000 saat (216.000 saat/240.000 adet =0,90 saat/adet) (0,90 saat/adet x 220.000 adet=198.000 saat)

Direkt İşçilik Ücret Sapması = $(GÜ - SÜ) \times GZ$

$$= (4,55 - 4,50) \times 194.920$$

= **9.746 TL (Olumsuz Sapma)**

Direkt İşçilik Zaman Sapması = $(GZ - SZ) \times SÜ$

$$= (194.920 - 198.000) \times 4,50$$

= **13.860 TL (Olumlu Sapma)**

c)

Bütçelenmiş Genel Üretim Giderleri

Bütçelenmiş Sabit Genel Üretim Gideri = 1.521.600 TL / 216.000 DİS = 7,04 TL/DİS

Bütçelenmiş Değişken Genel Üretim Gideri = 475.200 TL / 216.000 DİS = 2,20 TL/DİS

9,24 TL/DİS

Gerçekleşen Genel Üretim Gideri	1.934.940 TL	Bütçe Sapması 1.934.940 TL-1.950.424 TL 15.484 TL (Olumlu Sapma)
Gerçek Düzeyde Bütçelenen Genel Üretim Gideri (y= ax + b) 1.521.600 + (2,20 TL /DİS x 194.920 TL)	1.950.424 TL	Verim Sapması 1.950.940 TL-1.957.200 TL 6.776 TL (Olumlu Sapma)
Standart Düzeyde Bütçelenen Genel Üretim Gideri (y= ax + b) 1.521.600 + (2,20 TL /DİS x 198.000 TL)	1.957.200 TL	Kapasite Sapması 1.957.200 TL-1.829.520 TL 127.680 TL (Olumsuz Sapma)
Standart Düzeyde Yüklenen Genel Üretim Gideri 198.000 DİS x 9,24 TL/DİS	1.829.520 TL	Toplam GÜG Sapması 105.420 TL (Olumsuz Sapma)

Cevap 3-

$$EOQ = \sqrt{\left(\frac{2DO}{H}\right)}$$

a.

D: yıllık talep, O: sipariş maliyeti, H: elde tutma maliyeti

Yıllık Talep = 4.000 adet/ay x 12 ay = 48.000 adet/yıl

$$ESM = \sqrt{\frac{2 * 48.000 * 0,6 \text{ TL}}{0,1 * 10 \text{ TL}}} = 240 \text{ adet} \text{ (ekonomik sipariş miktarı)}$$

Yıllık gereken sipariş adedi = Yıllık talep miktarı / ESM = 48.000 adet / 240 adet = 200 sipariş/yıl

b.

Elde Tutma Maliyeti = (240 x 1 TL/2) = 120 TL Sipariş Maliyeti = (48.000 x 0,6 TL) / 240 = 120 TL

c.

Günlük kullanım: 48.000/360 gün = 133.33

Mevcut stokunun kullanım süresi: 400/133.33 = 3

Teslim süresi: 3 gün

Sipariş hemen verilmelidir.